

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3213

Vragen van de leden **Van den Nieuwenhuijzen** (GroenLinks) en **Van den Hul** (PvdA) aan de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over *de verslechterende positie van LHBT+ mensen als gevolg van de COVID-19 pandemie* (ingezonden 26 mei 2020).

Antwoord van Minister **Kaag** (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking) en van Minister **Blok** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 19 juni 2020).

Vraag 1

Bent u bekend met het rapport van De Kaleidoscope Trust¹ dat waarschuwt voor de snel verslechterende situatie van LHBT+ mensen in de landen van het Britse Gemenebest en het bericht van Hivos² over de toenemende homohaar in de landen waar Hivos actief is? Wat is uw appreciatie van deze berichten?

Antwoord 1

Ja. Deze organisaties, net als verschillende andere, vragen terecht aandacht voor de kwetsbare positie van LHBTI's tijdens deze COVID-19 pandemie.

Vraag 2 en 3

Kunt u inzicht geven in de situatie van LHBT+ mensen in de landen waar organisaties met Nederlandse middelen actief zijn? Kunt u aangeven hoe deze situatie is veranderd sinds het uitbreken van de COVID-19 pandemie? Herkent u het beeld dat de situatie van LHBT+ mensen onder druk staat in veel landen?

Wat is er bij u bekend over de invloed van COVID-19 op de situatie van LHBT+ mensen in andere niet-Europese landen?

Antwoord 2 en 3

LHBTI's bevinden zich in een extra kwetsbare positie tijdens de COVID-19 pandemie vanwege discriminatie, stigmatisering en criminalisering. Deze problematiek bestond al voor de crisis en resulteert nu in een disproportio-

¹ Kaleidoscoop International Trust, 18 mei 2020, «COVID-19: NEW REPORT SHOWS EMERGING HUMANITARIAN CRISIS FOR LGBTI+ PEOPLE IN THE COMMONWEALTH», <https://kaleidoscopetrust.com/news/183>

² Hivos, 11 mei 2020, «IDAHOT 2020: tijdens coronacrisis neemt homohaar toe», <https://www.hivos.nl/idahot-2020-tijdens-coronacrisis-neemt-homohaar-toe/>

neel negatieve impact op deze groep. LHBTI's hebben in veel niet-Europese landen voortdurend te maken met armoede, psychosociale problemen en discriminatie in de zorg. *Lockdown*-maatregelen dwingen daarnaast LHBTI's bij familie thuis te blijven waar ze te maken kunnen krijgen met huiselijk geweld, omdat ze niet geaccepteerd worden. Alternatieve veilige verblijfplaatsen voor LHBTI's zijn door COVID-19 gerelateerde maatregelen vaak gesloten. Daarnaast kan de crisis door overheden misbruikt worden om specifiek LHBTI's verdergaand te discrimineren of om nieuwe, voor hen beperkende wetgeving voor te stellen. Ook zijn er signalen dat in sommige gebieden LHBTI's in relatie tot deze pandemie als zondebok worden gezien, hetgeen verder bijdraagt aan de kwetsbare situatie waarin zij zich bevinden.

Vraag 4

Welke signalen krijgt u vanuit de LHBT+ gemeenschappen zelf? Aan welke vorm van ondersteuning hebben zij zelf behoefte?

Antwoord 4

Verschillende partnerorganisaties, waaronder de ngo's COC Nederland, Outright, Hivos en Astraea, en de LHBTI-organisaties die verbonden zijn aan de internationale *Equal Rights Coalition* hebben expliciet aandacht besteed aan de invloed van COVID-19 op de situatie van LHBTI's. In hun analyses roepen de organisaties onder meer op tot specifieke, flexibele financiële steun voor LHBTI-organisaties, het blijven adresseren van restricties van de rechten van LHBTI's en het betrekken van LHBTI's en andere gemarginaliseerde groepen in humanitaire steun bij de COVID-crisis. Daarnaast blijft het Ministerie van buitenlandse zaken via partners als UNAIDS, het Aidsfonds, Frontline AIDS en het Robert Carr Fund voortdurend in gesprek over de toegang tot medicatie tijdens deze crisis en de noden van de LHBTI's die leven met hiv.

De onafhankelijk expert op het gebied van seksuele oriëntatie en genderidentiteit (SOGI) bij de VN, Victor Madrigal-Borloz, zal in zijn aanstaande rapport aan de VN Mensenrechtenraad voor de zomer ingaan op de impact van de COVID-19 pandemie op LHBTI's wereldwijd. Daarin doet hij zoals gebruikelijk aan verschillende landen aanbevelingen om de positie van LHBTI's te beschermen.

Vraag 5, 6 en 7

Wat onderneemt u om de positie van LHBT+ mensen in ontwikkelingslanden te beschermen en deze te verbeteren? Bent u van plan om deze inzet te intensiveren als gevolg van de ontwikkelingen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, op welke wijze?

Wat kunt u betekenen voor LHBT+ gemeenschappen in landen waar hun situatie snel dreigt te verslechteren of waar de veiligheid van LHBT+ mensen direct in gevaar komt?

Bent u met de overheden van landen waar de positie van LHBT+ mensen is verslechterd daarover in gesprek en wat is inzet van deze gesprekken? Kunt u daar inzicht in geven?

Antwoord 5, 6 en 7

Nederland heeft op 17 mei op de Internationale dag tegen homofobie, transfobie en bifobie (IDAHOT) gezamenlijk met 37 andere landen van de internationale *Equal Rights Coalition* een verklaring uitgegeven waarin aandacht wordt gevraagd voor de situatie van LHBTI's tijdens deze crisis en waarin alle landen worden opgeroepen om hier expliciet aandacht aan te besteden bij de bestrijding van de crisis.³ Bij gelegenheid van IDAHOT heeft de Nederlandse Mensenrechtenambassadeur specifiek de aandacht gevestigd op individuele LHBTI-activisten uit Nepal, Kenia, Oeganda, Libanon en Guatemala. Ook hebben Nederlandse ambassades op verschillende plekken de positie van LHBTI's in de COVID-19 pandemie uitgelicht.

Nederland ondersteunt verder via het strategisch partnerschap met COC Nederland (het programma Samenspraak en Tegenspraak) en via het Mensenrechtenfonds vele lokale LHBTI-organisaties. Deze steun is juist nu

³ <https://www.government.nl/documents/diplomatic-statements/2020/05/17/erc-statement-on-covid-19-and-the-human-rights-of-lgbti-persons>

belangrijk, omdat LHBTI-organisaties zo capaciteit kunnen opbouwen om zelf op te kunnen komen voor hun rechten. Binnen de lopende projecten bestaat daarbij flexibiliteit om de activiteiten aan te passen aan de COVID-19 crisis en de middelen te gebruiken ter ondersteuning van LHBTI's gerelateerde gevolgen.

Daarnaast blijft Nederland in bilaterale gesprekken, onder meer via ambassades en de *Equal Rights Coalition*, en binnen multilaterale fora, zoals de EU en de VN, aandacht vragen voor de positie van groepen in kwetsbare situaties, waaronder LHBTI's. Acties richting specifieke landen zullen niet altijd publiek zijn, aangezien dat in veel gevallen contraproductief werkt. Kritiek vanuit een westers land kan de perceptie versterken dat het hier zou gaan om een westerse agenda en zo leiden tot meer steun voor tegenstanders van gelijke rechten van LHBTI's. Nederland blijft echter, voor of achter de schermen, een vocale pleitbezorger voor gelijke rechten van LHBTI's.

Ten slotte werkt het ministerie samen met lokale partners om verslechtering van de positie van LHBTI's aan te kaarten. Zo zijn bijvoorbeeld in Uganda mede dankzij de partnerorganisaties van het PITCH strategisch partnerschap 19 gearresteerde LHBTI jongeren vrijgelaten uit de gevangenis.